

jar per cortesia', gràcies a les barretades que prodiga el paràsit; hi pogué contribuir que *andar de gorra* o *ser gorrón* s'aplicava als estudiants, que fent de criats assistien als cursos gratuïtament amb llurs amos, però destriats per llur capa i gorra (*capigorristas* o *gorrones*) i per això també els deien *gorras* a ells mateixos; tanmateix això es refregava amb la *gorrona* 'prostituta' (segona meitat S. XVII) i *gorrón* 'home viciós' (Gón-gora), que deuen venir directament de la família de *gorrì* i del cast. *guarro*.

DERIV.: *Gorrada*. +*Gorraire* 'fabricant o venedor de barretines, barretinaire', Segarra: «Lo corder, l'espardenyer, lo *gorrayre*, l'escloper, lo draper, lo draipaire ---», oficis de Sta. Coloma de Queralt (JSegura, *A Estones Perdudes*, p. 96).

Gorrar ant. 'corrompre, sollar, emmetzinar', JRoig: «una tacanya / metgesa estranya / —fon de Bigorra— / qui, vella y porra, / tot Aragó / de Rosselló / fins a València, / ab sa sciència / *gorrat* havia: / quant li venia / qualche raxosa / e desijosa / de fills concebre / --- / ella tenia / en sos retrets / jóvens ben trets, / bon... companyons, / qui los... ronyons / tenien calts: / ans de tres salts / li prometia / que prenys seria», JRoig (*Spill*, 4547): va amb el fr. antiq. *gourer* 'falsificar (drogues)', argot fr. *gourer* 'enganyar'.

Però aquest no va sols amb els mots oc. i argòtics francesos que cita Chabàs allà en nota, i amb els que indico en la nota 7 del DCEC, sinó particularment amb el fr. mj. *la grande gorre* aplicada a la sífilis i a algun altre mal de gravetat, i que Sainéan identifica amb el nom afectiu de la truja (*BhZRPb*. x, 109, i *La Langue de Rab*. i, 47): el trobem allà en efecte com «la maladie qu'on dit *grand gorre*» en una ordenança de Jacques IV del 22-ix-1497 i en Rabelais mateix *la Grande Guorre* (*Tiers Livre*, § 21, p. 101); i també *gourer* 'falsificar drogues' cf. «converro: *gorrar*» ('escombrar, netejar') en un gloss. portuguès del S. XIV, *RPhilCal*. vi, 79, § 663. En tot cas tenim aquí un representant de la família de mots gallo-romànics on he assenyalat a dalt l'origen de *gorra*. En *gorradura* 'granellada', hi ha, en canvi més relació amb la família de *BORRA* per bé que no hi va mancar en algun grau un enllaç⁶ (veg. allà també per a *gorrapassa/garropassa/gorripassa*).

Gorrat 'cada una de les gallines que es posen sobre la càrrega de la roba de la núvia que no es pot transportar amb el carro', Cabdella (*BDC* xvii, 99). *Gorrejar*. *Gorrer*; *gorreria* i *gorró* [S. XVIII, *DAG.*], +*gorroneria*, mot d'ús general: amb el qual és força insegur que es pugui intensificar el terme emprat per Eiximenis en el seu vell poema satíric (prosicat en el *Llibre de les Dones*): «les dones d'ara --- an posat nom *garones* a les antigues e a aquelles qui no s'alten de lurs jochs», cap. 54, A, fº 43r.1 (*EntreDL* i, prosificació i, v. 14, i veg. la nota que hi poso) (*guarones* en i, grafies com *modories* per *-orries* es troben ací i allà en totes dues fonts mss.); cf. GARAR. *Gorro* [1868, *SLitCosta*]; manca encara *DTO.*, Lacav., Belv., Lab. i, si bé *AlcM* l'atribueix a OPO, manca almenys a l'ed. de 1575 i serà d'alguna ed. molt tardana: en castellà

tampoc no apareix fins a 1732, *DAut*. *Gorreter* o *-ater*; *gorreteria*. *Gorrista* [*DBal.*]. De *gorró*: *engorronir-se* [Lab. 1839]; *engorronimanet*; *engorronidor*; *engorronit*; *desengorronir*. De formació semblant és el prov. mod. *agourrini* (*Calendau* ix, 20.3). Per al compost *gorravermell*, V. supra; per al NL *Gorrablanc* o *Gorrobanc*, V. *gorg*.

1 Recordem, en efecte, que lligadures iguals a la barretina s'han usat a Grècia, Calàbria, Sardenya i altres zones mediterrànies com també a Portugal, i veg. *BARRET*. — 2 Cf. *gorra* 'crossó de pa' a Bielsa (*BDC* xxiv, 171); *gorra de periquillo* a Ansó. De Mallorca només tinc nota en l'*Onom. Cat.*, a propòsit del NL *Puig de Suro*, de Manacor. — 3 Els «senyors» l'han portada sempre també, però és quan estiuengen o van de camí: «donà doncs la vinguda ceremoniosament, se posà altra volta la *gorra de viatge*, y emprengué 'l camí de casa seva», NOLLER, *Vilaniu*, 47. «No tothom que porta *górra* / és el mosso de la torre!», *Cent Consells del Consell de Cent*. — 4 També en català hi ha raons i documents per admetre que la barretina —*gorra*— més antiga fou la musca o morada, i que foren els joves que adoptaren el color més provocatiu, com els esqueia: és clar que aquests joves es feren vells, i no volent reconèixer-ho seguiren portant-la vermella; i no és estrany que això vagi predominar aviat en les comarques del NE. més que en les del NO., de tarannà més gerontocràtic. Cf. ross. *gorravermell* 'jovencell' [1908, *AlcM*]. — 5 Hi ha un romagnolo *gor* «rossicció, rossastro», per al qual, veg. Nigra, *AGI* xv, 97ss., § 19; Salvioni, *KJRPh*. vii, 135. Cf. Michel Desfayes, *Origine et signification de 'goron'*: cépage rouge cultivé à Bovernier, puis nom du vin rouge courant du Valais, 1969, citat en el *Rapport du G. P. S. R.*, 1971, 21. Aquestes excepcions si de cas vindrien de *BURRUS* i sense relació (a tals longituds geogràfiques) amb el basc, és clar, car el pas de BU- a *go-* és ben possible, però una flor no fa estiu; i supervivències semicultes d'un llatí ben conegut no proven res. — 6 A propòsit del qual, Alsina i Bofill, i reconeixent (com jo) no haver sentit més que *borradura*, l'identifica amb el cast. *sarpullido*, del qual és «cosí germà l'encetar-se, verb sinònim de *barrumar-se* i, parcialment, d'*escaldar-se*» (*Ann. Med. Acad. Ci. M.* lxxviii, 685). També aqueix verb pot venir de **borrumar-se*, d'origen semblant — sigui amb sufix diferent, sigui amb contaminació d'alguns quasi-sinònims (*cremar-se*, *esllomar-se*); potser el model és l'alternativa entre *greixoner* i *greuxner* (*GRAS*).

Gorradura, *gorrapassa*, V. *borra* *Gorrar*, V. *borra* i *gorra* *Gorrat*, V. *gorra* *Gorrater*, *gorravermell*, V. *gorra* *Gorré*, fut., V. *guarir* *Gorrejar*, *gorrer*, *gorreria*, *gorrero*, *gorret*, *gorreta*, *gorretada*, *gorreter*, *gorreteria*, V. *gorra* *Gorri*, *gorriana*, V. *garrí* *Gorridura*, V. *gorra* *Gorrinada*, *gorrinar*, *gorrinc*, *gorrinera*, *gorrinet*, V. *gorrì* (*GARRI*) *Gorrinxet*, V. *corrinxet*